

RAČUNARSKI ALATI - MATLAB

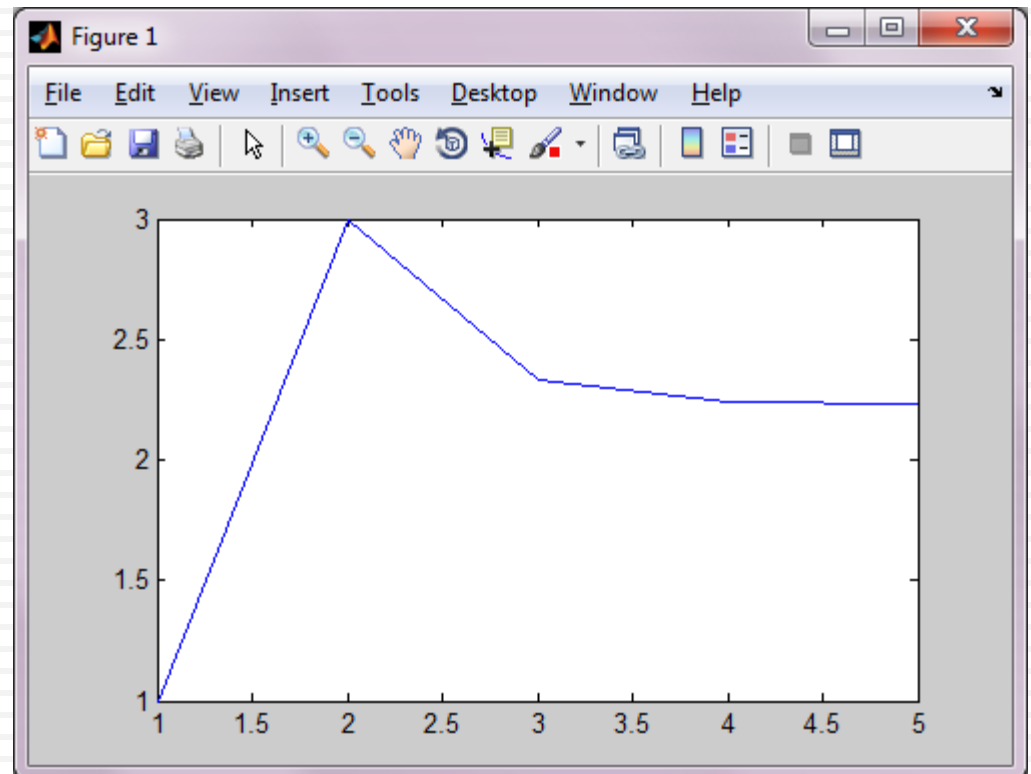
GRAFIKA

2D Grafika

- Formirajmo niz x aproksimacija vrednosti $\sqrt{5}$

```
>> x(1)=1;  
>> for i=2:5  
x(i)=(x(i-1)+5/x(i-1))/2;  
end
```

- `plot(x)` crta vektor x ,
povezujući linijom tačke
 $(1,x(1)), (2,x(2)), \dots$

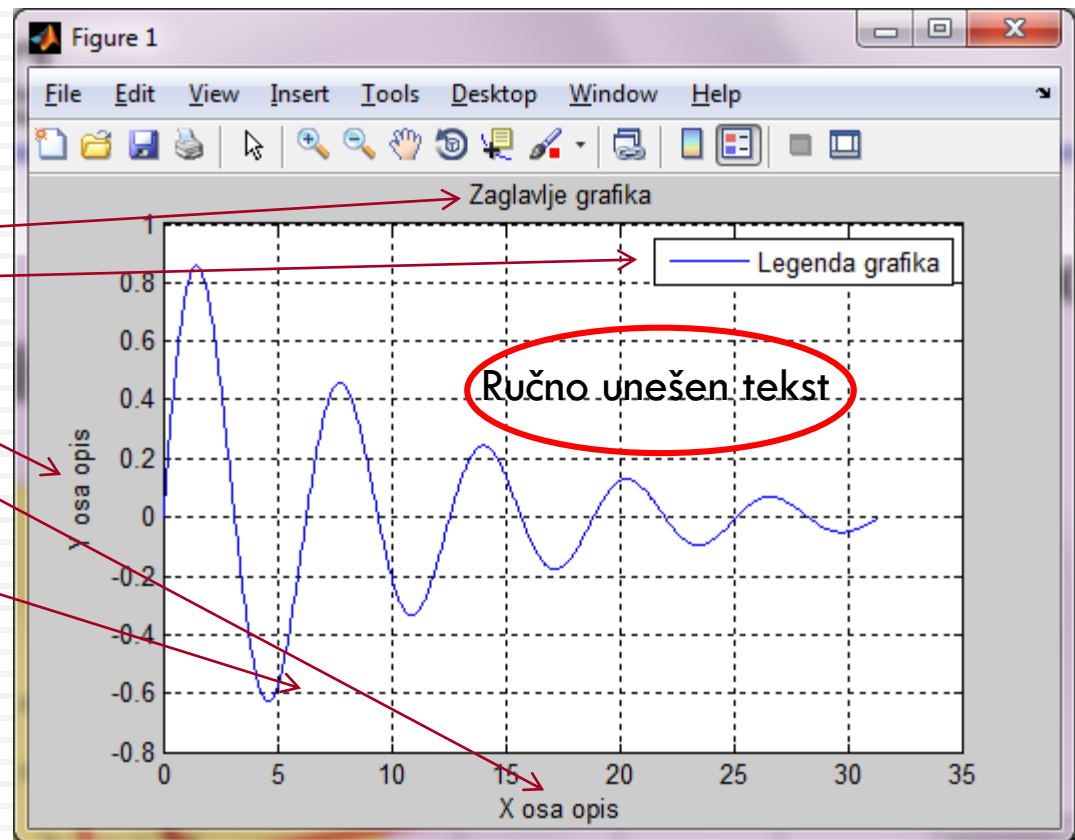
2D Grafika

- `plot(x,y)` povezuje skup tačaka u ravni koje su zadane vektorima x odnosno y koordinata (moraju biti iste dužine)
- ▣ Grafički prikazuje zavisnost y od x

```
>> x=0:0.05:10*pi;  
>> y=exp(-.1.*x).*sin(x);  
>> plot(x,y)  
>> title('Zaglavlje grafika')  
>> legend('Legenda grafika')  
>> ylabel('Y osa opis')  
>> xlabel('X osa opis')  
>> grid on
```

Obrtanje redosleda x , y
rotira grafik za 90 stepeni

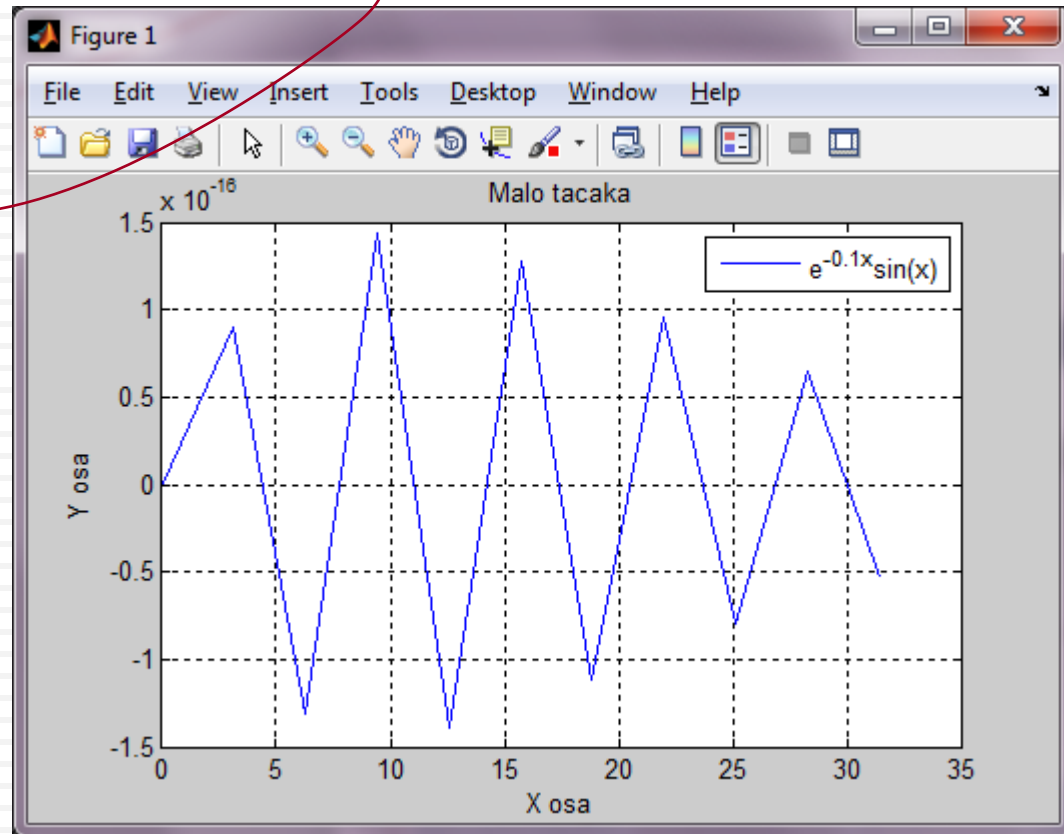
`plot(x)` ima isti efekat kao
`plot(1:length(x), x)`

2D Grafika

- Ako tačke nisu dovoljno guste

```
>> x=0:pi:10*pi;  
>> y=exp(-.1.*x).*sin(x);  
>> plot(x,y)  
>> title('Malo tacaka')  
>> legend('e^{-0.1x}sin(x)')  
>> ylabel('Y osa')  
>> xlabel('X osa')  
>> grid on
```


Dekoracija

- **title** - naslov dijagrama
- **xlabel, ylabel** - slovne oznake apscise i ordinate
- **text, gtext** - ispis teksta na proizvoljnom mestu
- **grid on/off** - prikaz mreže
- **legend** - prikaz legende

Stilovi linija, boje i markeri

- `plot(x,y, 'sbm')`: Karakteri *sbm* redom specificiraju stil linije, boju i marker (tačke). Ne moraju se svi navoditi

Stil linije

- puna (podrazumevani stil)
- : tačkasta
- . crta tačka
- crtice
- nema linije

Boja

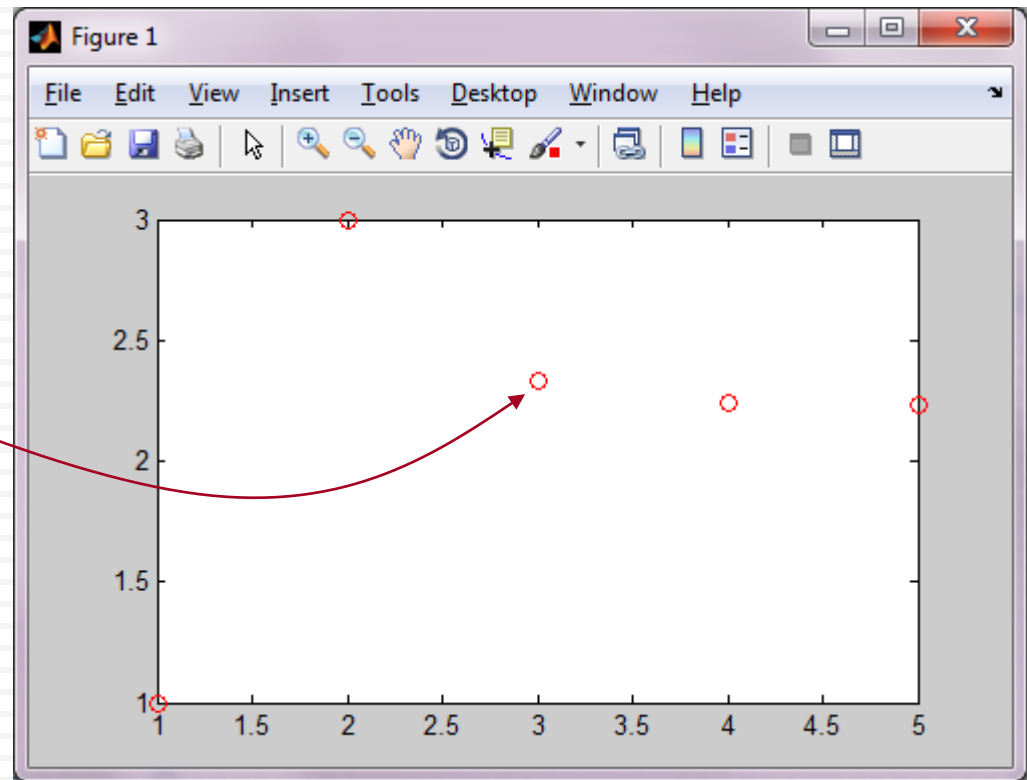
- b blue
- g green
- r red
- c cyan
- m magenta
- y yellow
- k black
- w white

Marker

- . tačka
- o kružić
- x znak x
- + znak +
- * zvezdica
- s kvadrat
- d romb
- v trougao (na dole)
- ^ trougao (na gore)
- < trougao (na levo)
- > trougao (na desno)
- p petokraka zvezda
- h šestokraka zvezda

Stilovi linija, boje i markeri

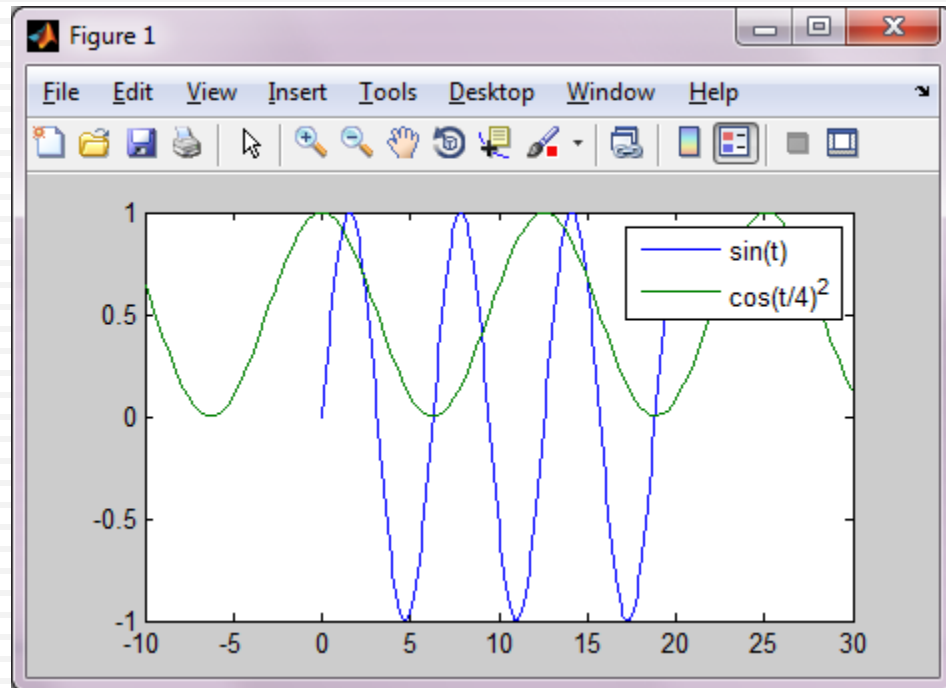
```
>> x(1)=1;  
>> for i=2:5  
x(i)=(x(i-1)+5/x(i-1))/2;  
end  
>> plot(x,'ro')
```


Crtanje više krivih

- Zadavanjem dvojki parametara (trojki, u slučaju dekoracije)
 - ▣ Krive ne moraju biti zadate u jednakom broju tačaka

```
>> x1=0:0.1:20;  
>> y1=sin(x1);  
>> x2=-10:0.25:30;  
>> y2=cos(x2/4).^2;  
>> plot(x1,y1,x2,y2.*y2);  
>> legend('sin(t)',...  
'cos(t/4)^2');
```

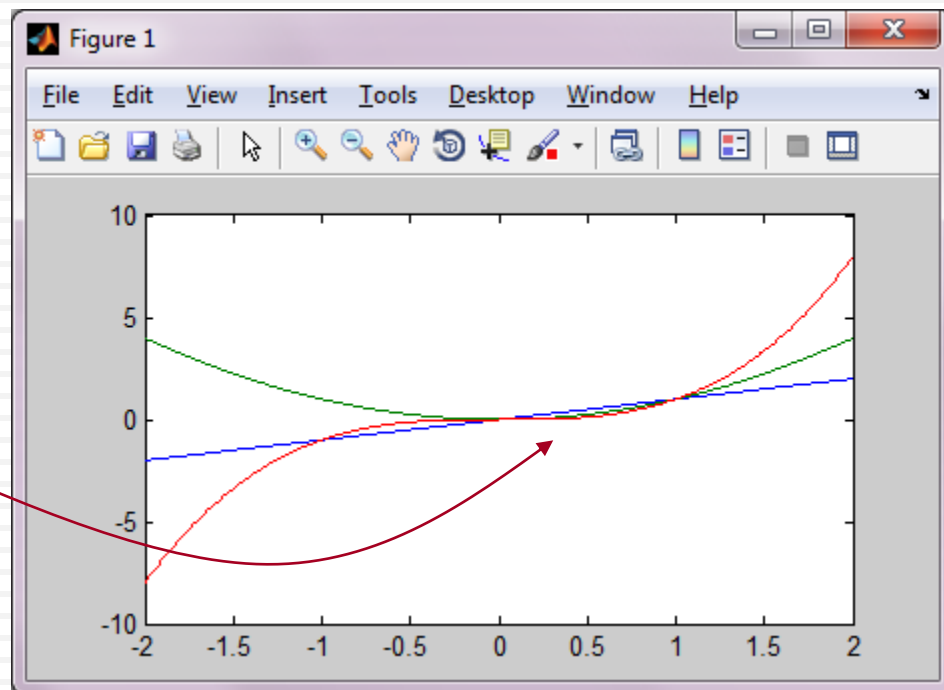

Crtanje više krivih

- Zadavanjem nekoliko krivih u kolononama matrice
- Krive moraju biti zadate u istim tačkama

```
>> x = (-2:0.01:2)';  
>> plot(x, [x, x.*x, ...  
x.^3]);
```

plot funkcija automatski svakoj sledećoj krivoj koju crta pridružuje sledeću boju iz spiska raspoloživih boja

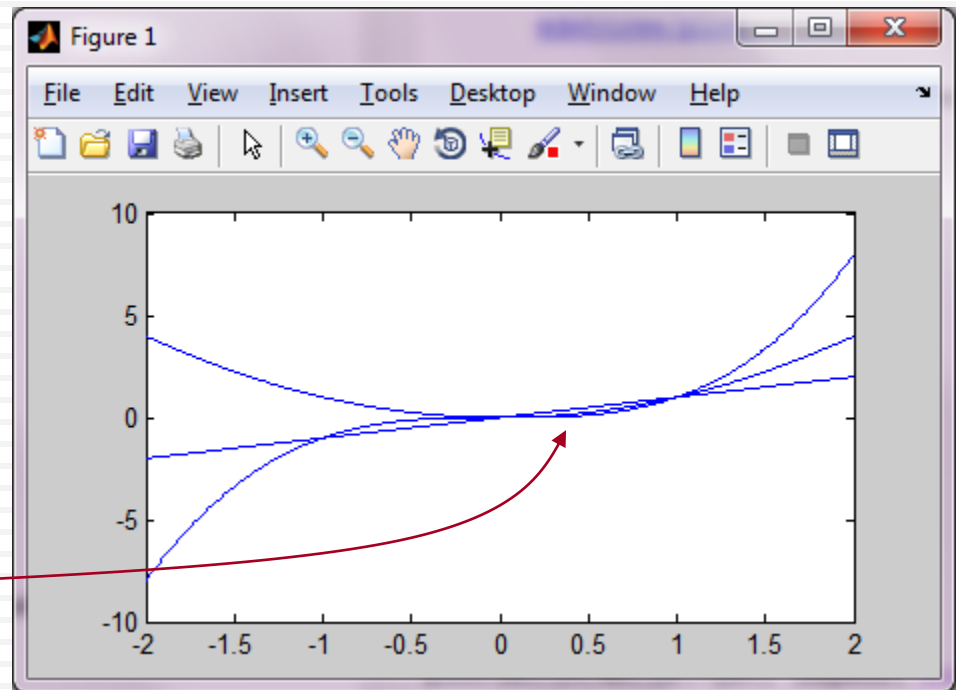

Crtanje više krivih

- Naknadno dodavanje krivih (ose su “zamrznute”)
 - **hold on/off**: Postojeći sadržaj grafičkog prozora se zadržava ili ne

```
>> x = (-2:0.01:2);  
>> plot(x, x);  
>> hold on;  
>> plot(x, x.^2);  
>> plot(x, x.^3);  
>> hold off;
```

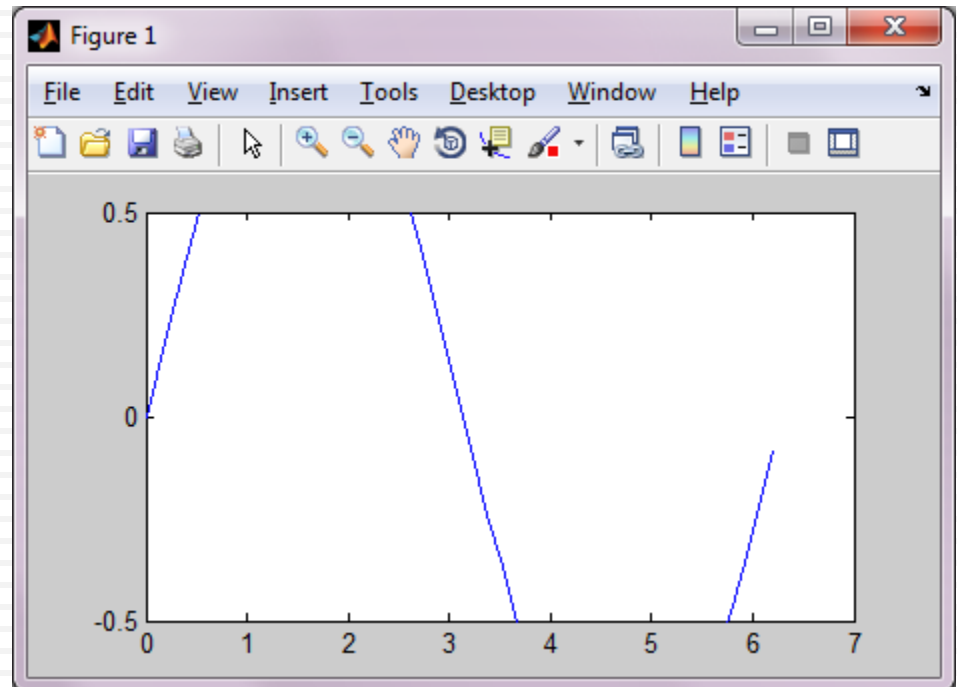
Svaki poziv plot funkcije koristi istu boju (ako se ne zada)

2D Grafika

- Prikaz crteža se može kontrolisati sledećom funkcijom
 - ▣ **axis**: Skaliranje osa

```
>> x=0:0.1:2*pi;  
>> plot(x,sin(x))  
>> axis  
ans =  
      0      7     -1      1  
>> axis([0 7 -.5 .5])
```


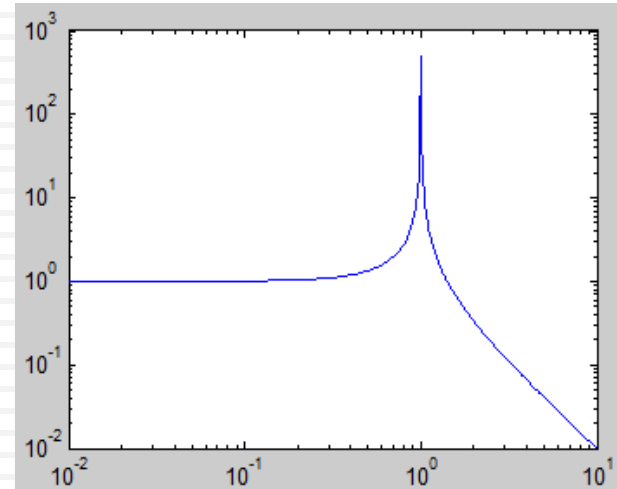
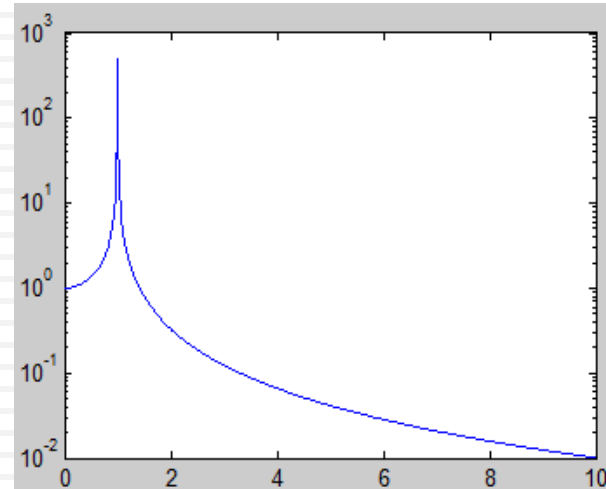
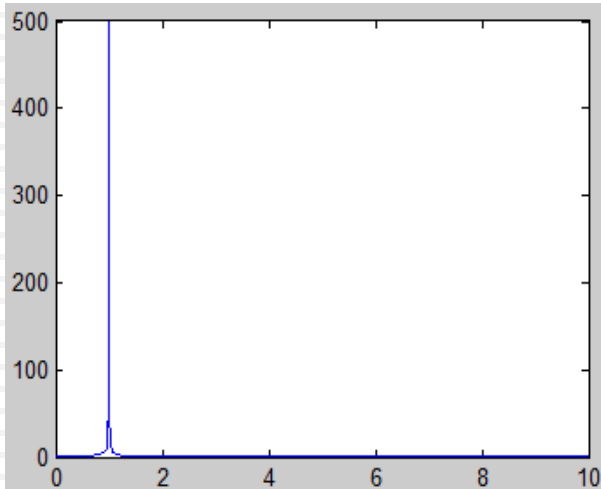
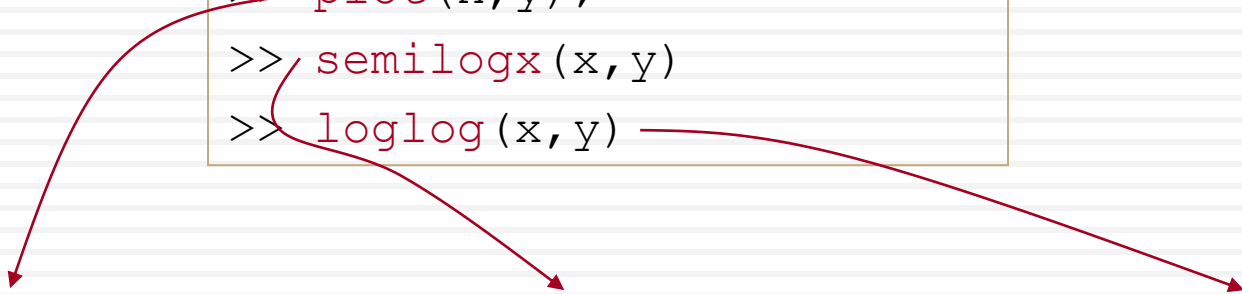
Funkcije za crtanje 2D grafikona

- Skaliranja osa je automatsko
- Mogu se birati skale za ose
 - ▣ **plot** - crtanje dijagrama sa linearnom podelom na obe ose
 - ▣ **loglog** - logaritamska podela na obe ose
 - ▣ **semilogx** - apscisa logaritamska, ordinata linearna
 - ▣ **semilogy** - apscisa linearna, ordinata logaritamska

Logaritamske skale

- U slučaju velikih promena vrednosti koristi se logaritamska skala

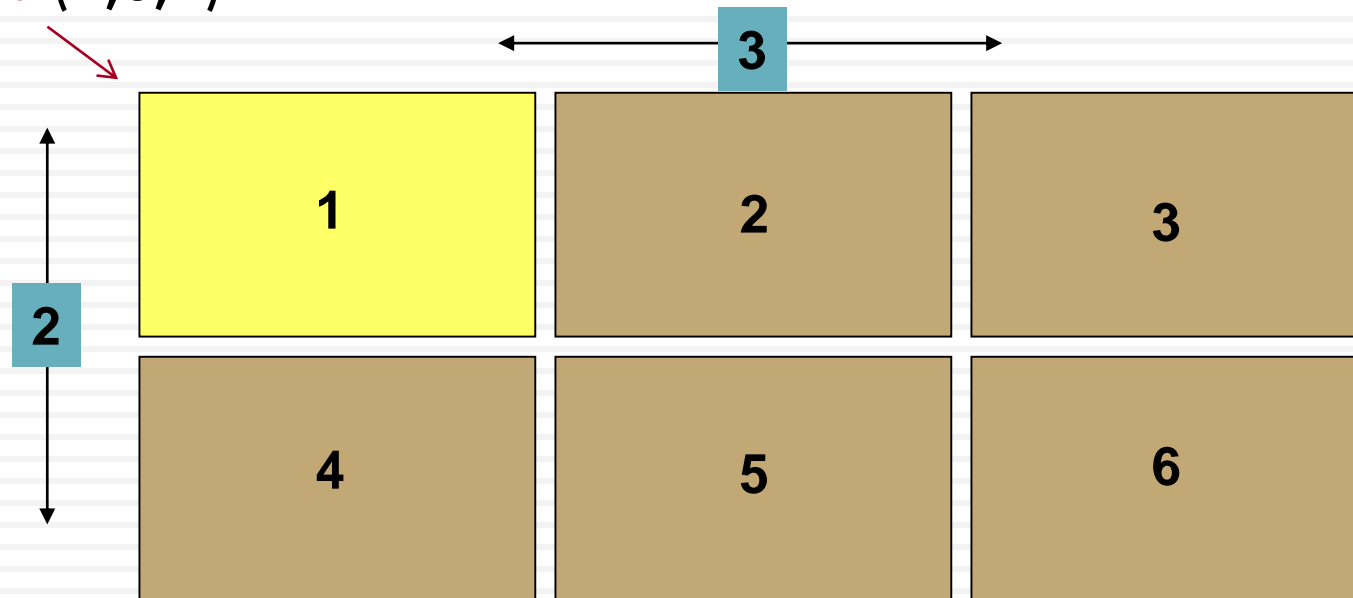
```
>> x=linspace(0,10,1000);  
>> y=1./abs(1-x.^2);  
>> plot(x,y);  
>> semilogx(x,y)  
>> loglog(x,y)
```


Prikaz više dijagrama u istom prozoru

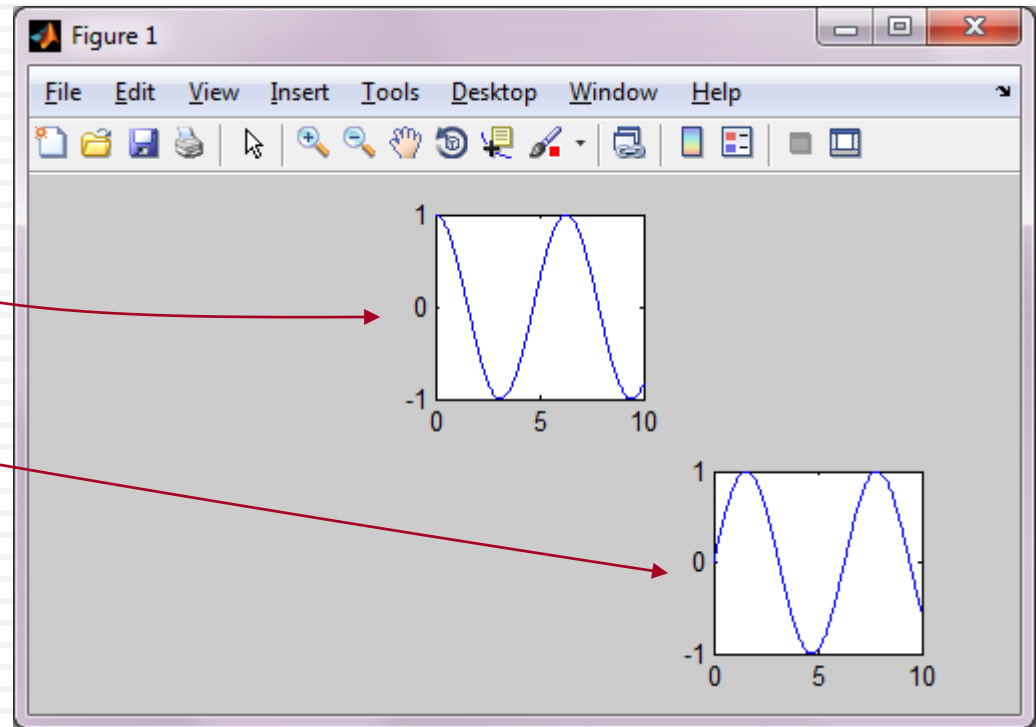
- `subplot(m,n,k)`: izbor k-tog dijagrama u matrici dijagrama sa m-redova i n-kolona

`subplot(2,3,1)`

Prikaz više dijagrama u istom prozoru

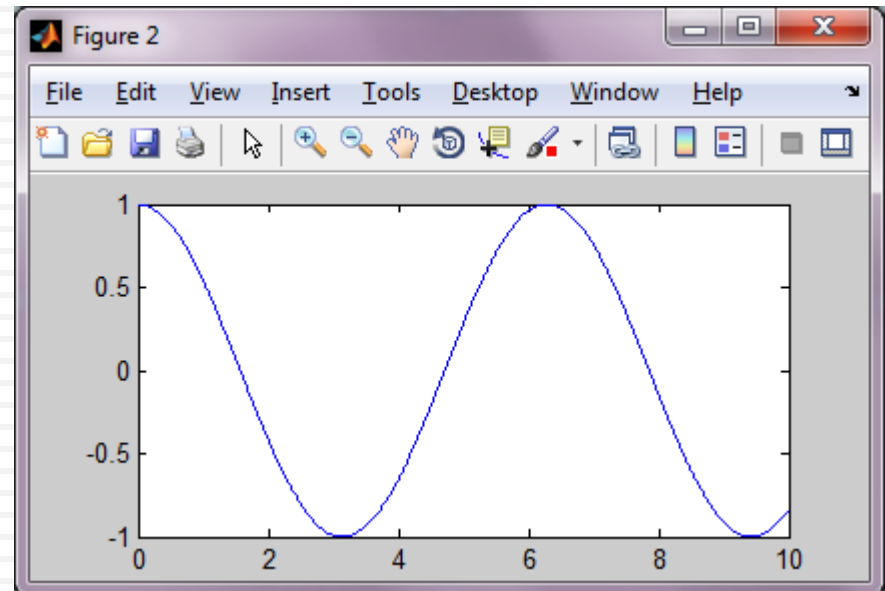
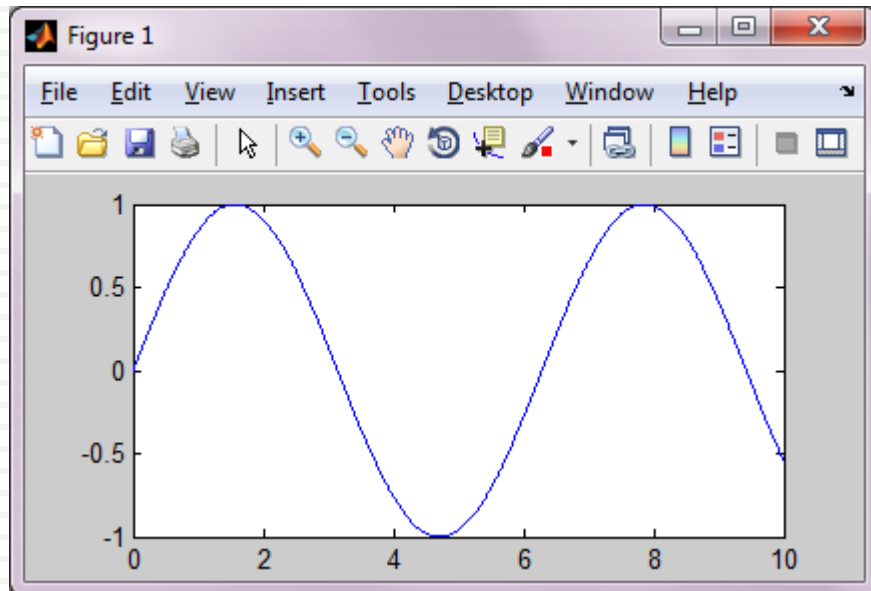
```
>> x=linspace(0,10,1000);  
>> subplot(2,3,6);  
>> plot(x,sin(x));  
>> subplot(2,3,2);  
>> plot(x,cos(x)); ...
```


Prikaz više dijagrama u različitim prozorima

- **figure(k)**: izbor/otvaranje k-tog prozora.
- **close(k)**: zatvara prozor k

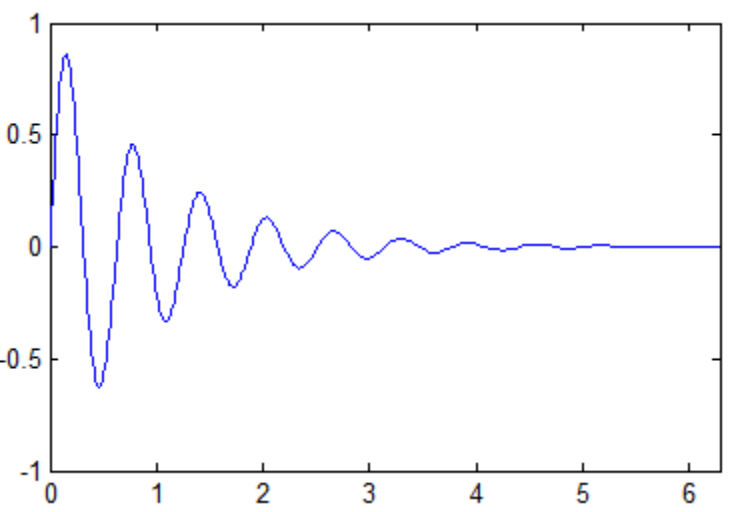
```
>> x=linspace(0,10,1000);  
>> figure(1);  
>> plot(x,sin(x));  
>> figure(2);  
>> plot(x,cos(x));
```


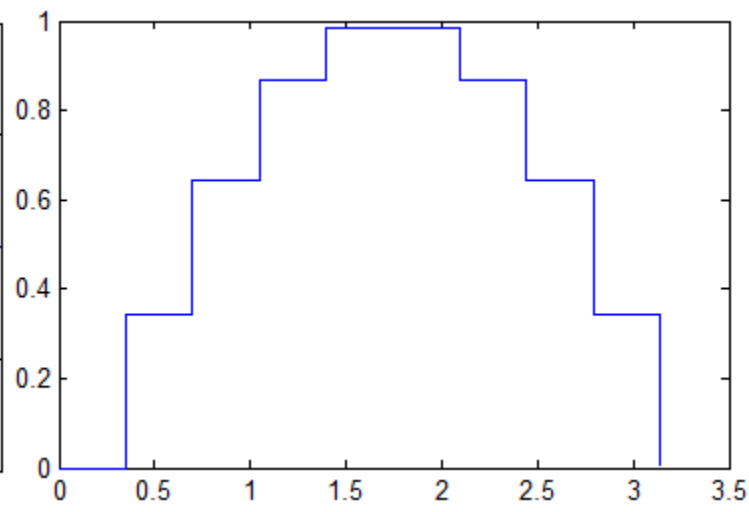
Posebni 2D dijagrami

- **fplot**: crta funkciju zadanu analitičkim izrazom (automatski korak)
- **stairs**: stepenasti grafik
- **polar**: prikaz u polarnim koordinatama
- **bar**: prugasti dijagram
- **hist**: skup vrednosti vektora se deli u grupe, a zatim se prikazuje broj elemenata u okviru grupe
- **pie**: relativan odnos pojedinog elementa vektora prema celini

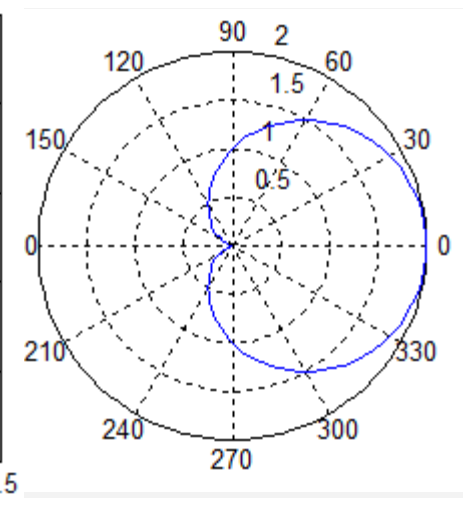
```
fplot('exp(-x)*sin(10*x)', [0, 2*pi]);
```


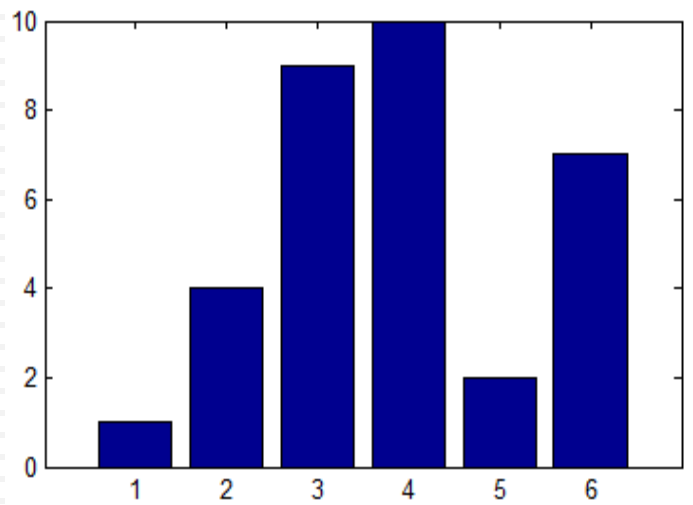
```
x=linspace(0, pi, 10);  
stairs(x, sin(x));
```


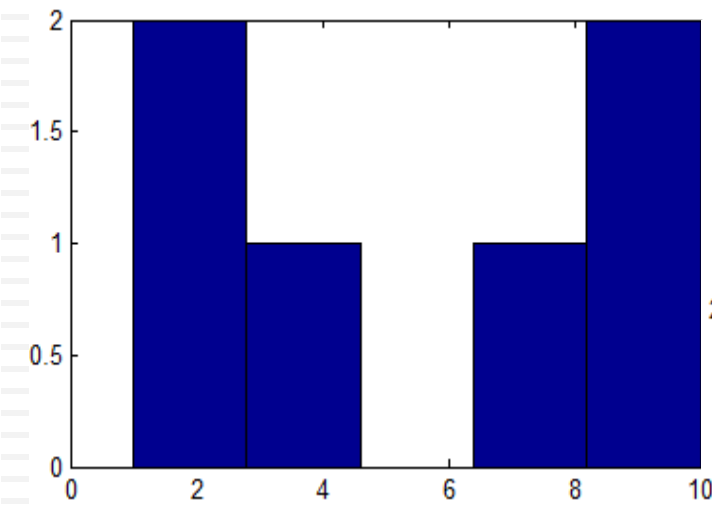
```
phi=0:.1:2*pi;  
ro=1+cos(phi);  
polar(phi, ro);
```


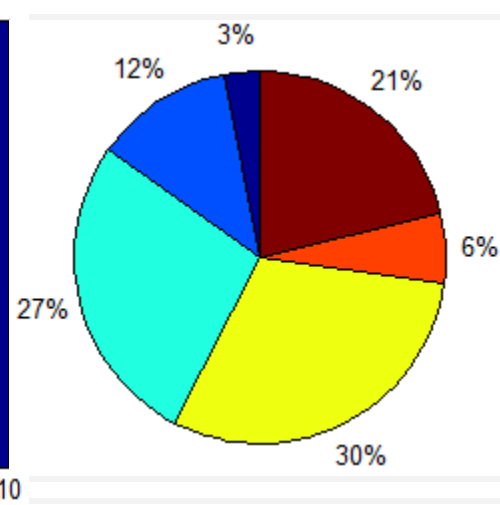
```
x=[1 4 9 10 2 7];  
bar(x);
```



```
x=[1 4 9 10 2 7];  
hist(x, 5);
```



```
x=[1 4 9 10 2 7];  
pie(x);
```


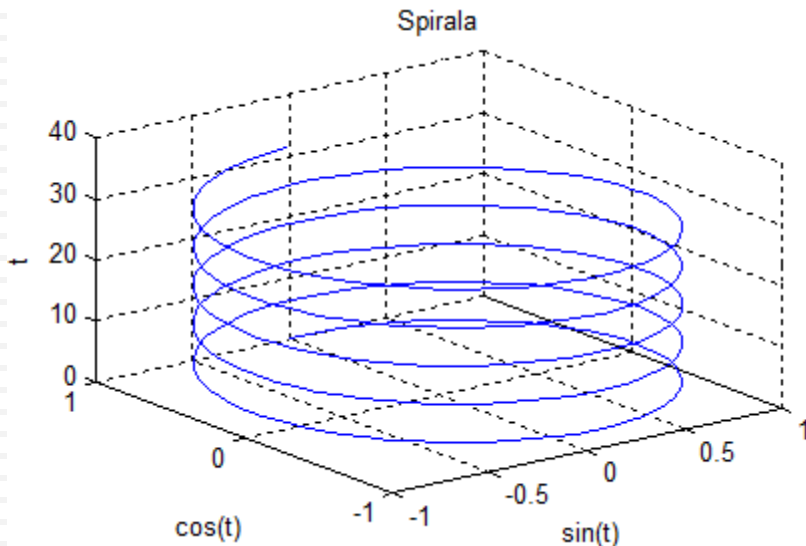
3D Grafika

- Crtanje parametarski zadate linije u prostoru
 - ▣ `plot3(x,y,z)`
- Crtanje površi $z=f(x,y)$
 - ▣ `mesh(x,y,z)`: mrežasti model
 - ▣ `surf(x,y,z)`: solid model

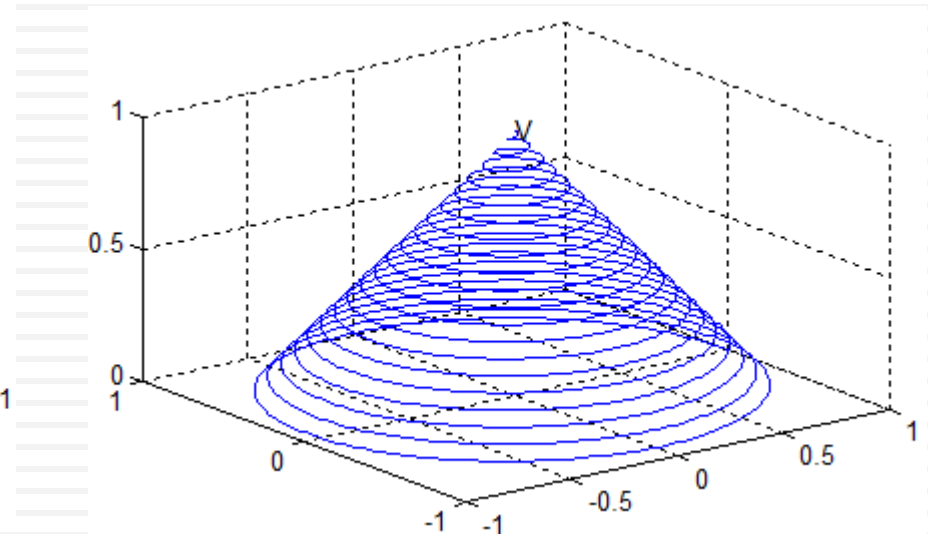
Crtanje linije u prostoru

□ **plot3**: Uopštenje funkcije **plot2**

```
>> t=0:0.1:10*pi;  
>> plot3(sin(t),cos(t),t);  
>> title('Spirala');  
>> xlabel('sin(t)');  
>> ylabel('cos(t)');  
>> zlabel('t');  
>> grid on;
```


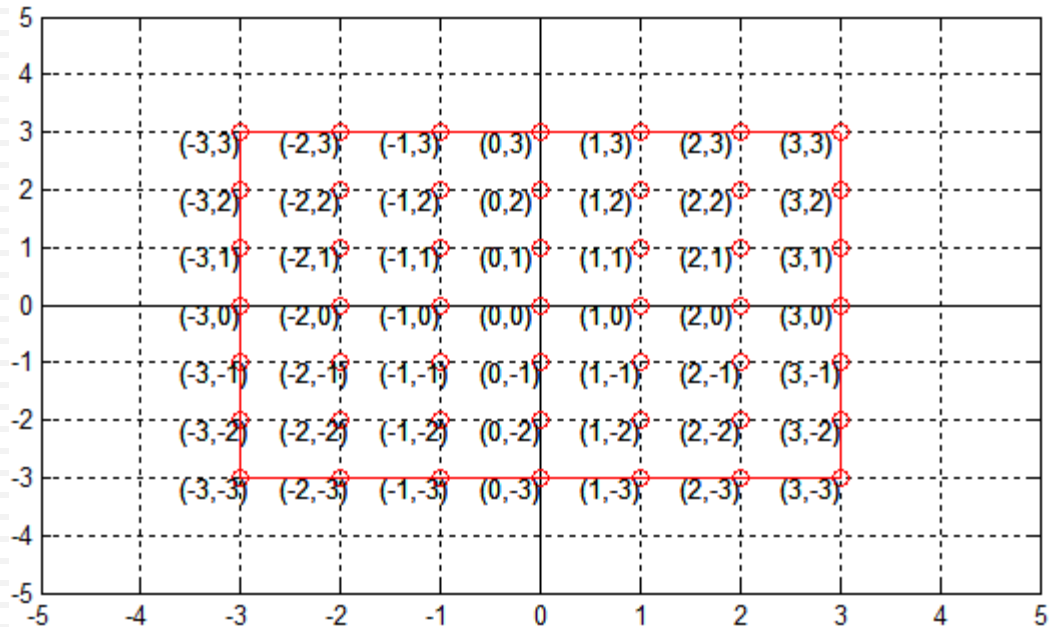
```
>> turns=40*pi;  
>> theta=linspace(0,turns,4000);  
>> x=cos(theta).*(turns-theta)./turns;  
>> y=sin(theta).*(turns-theta)./turns;  
>> z=theta./turns;  
>> plot3(x,y,z);  
>> grid on  
>> text(0,0,1,'V');
```


Crtanje površi

□ $z=f(x,y)$

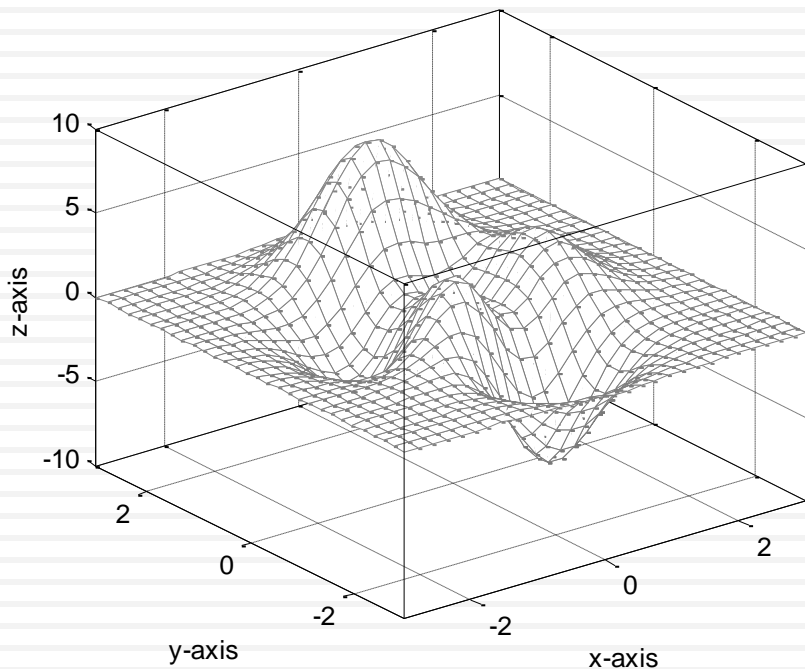
- ▣ Formira se podela (grid) tačaka u ravni (x,y)

- ▣ U tačkama podele (x,y) izračunavaju se vrednosti funkcije
- ▣ Tačke podele i vrednosti funkcije formiraju mrežu tačaka u prostoru $(x,y,f(x,y))$ kroz koju se crta površ

Formiranje podele

- Potrebno je formirati podelu (grid) tačaka u ravni u kojima će se izračunavati vrednosti funkcije $z=f(x,y)$

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
y	-3	-2	-1	0	1	2	3
z=f(x,y)							

Nije dobro: Potrebne su sve vrednosti od y za svaku vrednost x i obratno, kako bi izračunali funkciju definisanu na oblasti

Ovo je u redu: odgovarajući elementi od xx i yy formiraju podelu sa tačkama u kojima treba izračunavati vrednosti funkcije

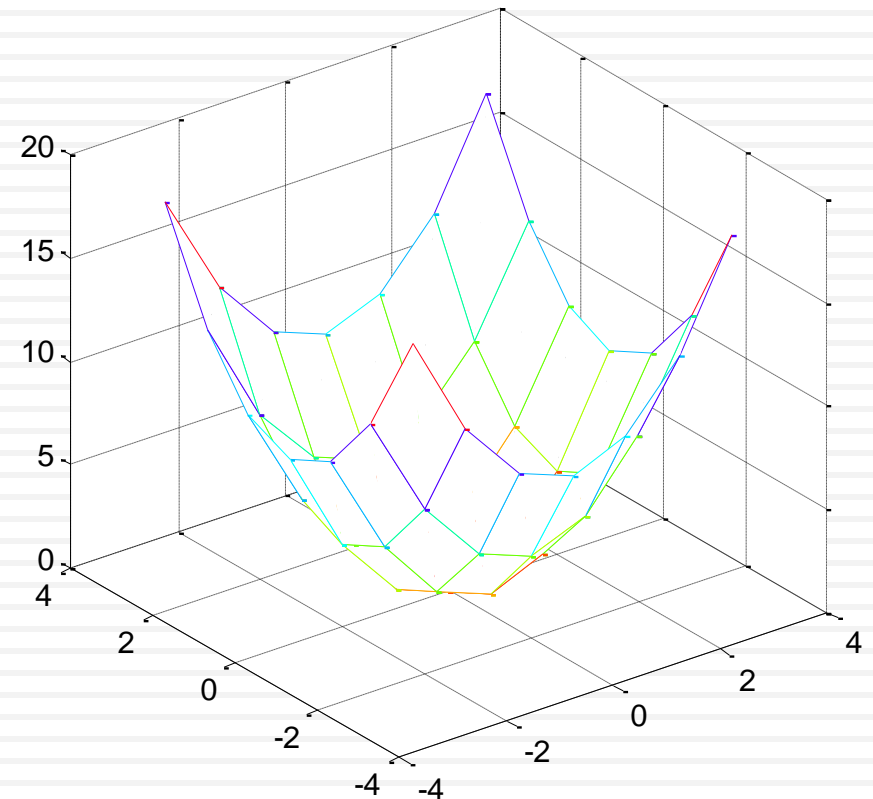
xx	-3	-2	-1	0	1	2	3
	-3	-2	-1	0	1	2	3
	-3	-2	-1	0	1	2	3
	-3	-2	-1	0	1	2	3
	-3	-2	-1	0	1	2	3
	-3	-2	-1	0	1	2	3
	-3	-2	-1	0	1	2	3
	-3	-2	-1	0	1	2	3
yy	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3
	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
	0	0	0	0	0	0	0
	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3
z=f(xx,yy)							

Vrednosti xx se menjaju duž VRSTA
Vrednosti yy se menjaju duž KOLONA

meshgrid, mesh Funkcije

□ $z = (x^2 + y^2)$ u oblasti $-3 \leq x \leq 3$, $-3 \leq y \leq 3$

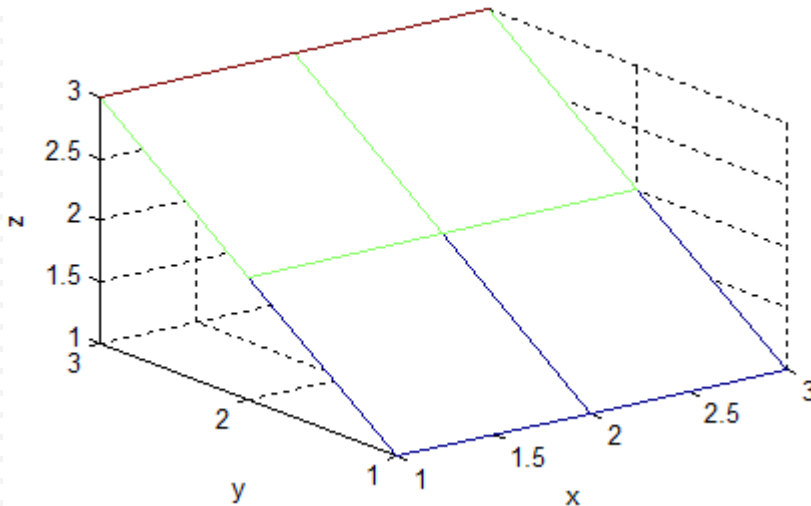
```
>> x=-3:3;
>> y=-3:3;
>> [xx,yy]=meshgrid(x,y)
xx =
     3     -2     -1     0     1     2     3
    -3     -2     -1     0     1     2     3
    -3     -2     -1     0     1     2     3
    -3     -2     -1     0     1     2     3
    -3     -2     -1     0     1     2     3
    -3     -2     -1     0     1     2     3
    -3     -2     -1     0     1     2     3
yy =
    -3    -3    -3    -3    -3    -3    -3
    -2    -2    -2    -2    -2    -2    -2
    -1    -1    -1    -1    -1    -1    -1
     0     0     0     0     0     0     0
     1     1     1     1     1     1     1
     2     2     2     2     2     2     2
     3     3     3     3     3     3     3
>> zz=xx.^2 + yy.^2;
>> mesh(xx,yy,zz)
```


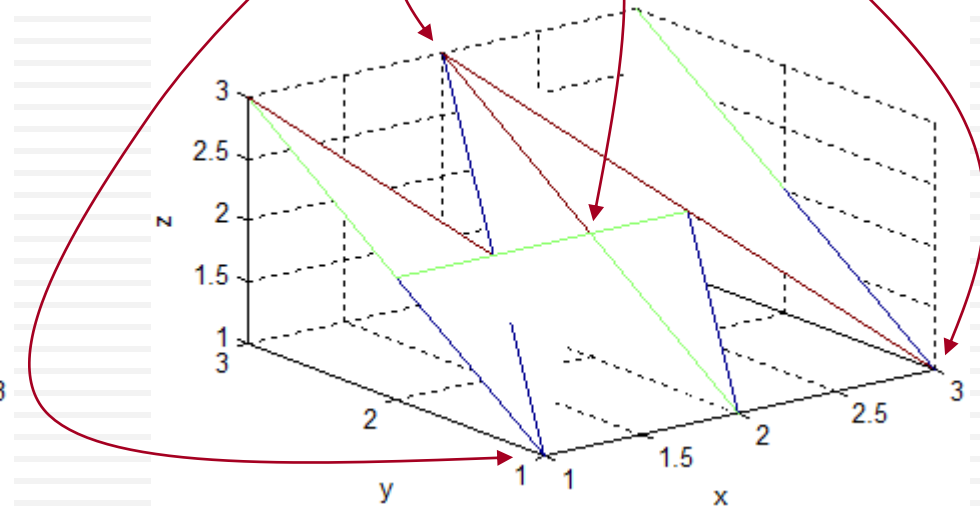
meshgrid Funkcija

- Loše formirana podela rezultuje pogrešnim spajanjem tačaka mreže

```
xx =  
    1  2  3  
    1  2  3  
    1  2  3  
  
yy = 1  1  1  
     2  2  2  
     3  3  3  
  
>> zz=yy;  
>> mesh(xx,yy,zz)
```



```
xx =  
    1  2  3  
    1  2  3  
    1  2  3  
  
yy = 1  3  1  
     2  2  2  
     3  1  3  
  
>> zz=yy;  
>> mesh(xx,yy,zz)
```


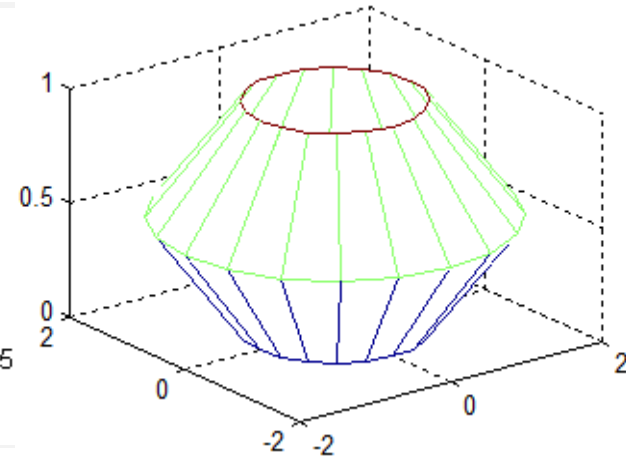
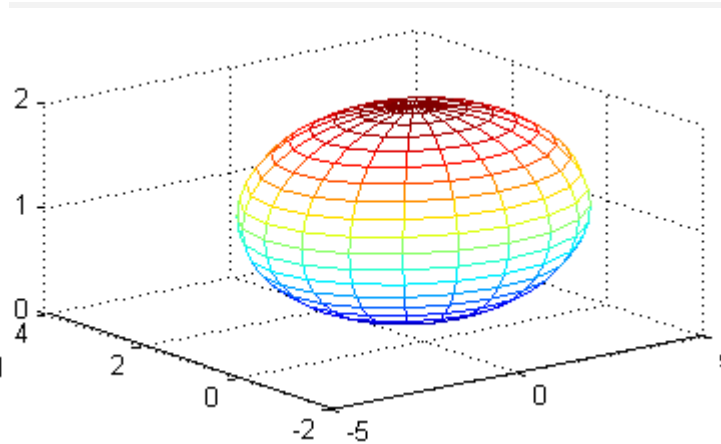
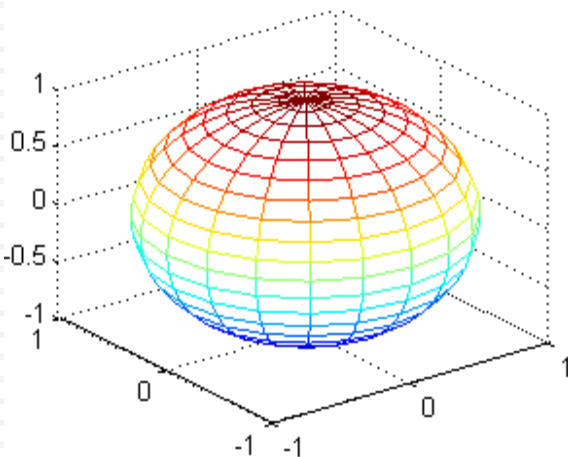
sphere, elipsoid, cylinder Funkcije

- Formiraju mreže tačaka odgovarajućih površi (podrazumevan broj tačaka je 20)
 - ▣ $[x,y,z]=\text{sphere}(n)$: Formira mrežu sa n tačaka jedinične sfere
 - ▣ $[x,y,z]=\text{elipsoid}(x_c,y_c,z_c,a,b,c,n)$: Formira mrežu sa n tačaka elipsoida sa centrom u (x_c,y_c,z_c) i poluosama a,b,c
 - ▣ $[x,y,z]=\text{cylinder}(R,n)$: Formira mrežu cilindra sa n tačaka u osnovi, visine 1 i centrom u koordinatnom početku. Osnove cilindra su kružnice čiji su poluprečnici zadani vektorom R

```
>> [X,Y,Z]=sphere;  
>> mesh(X,Y,Z);
```

```
>> [X,Y,Z]=elipsoid(1,1,1,4,2,1);  
>> mesh(X,Y,Z);
```

```
>> [X,Y,Z]=cylinder(1,2,1);  
>> mesh(X,Y,Z);
```


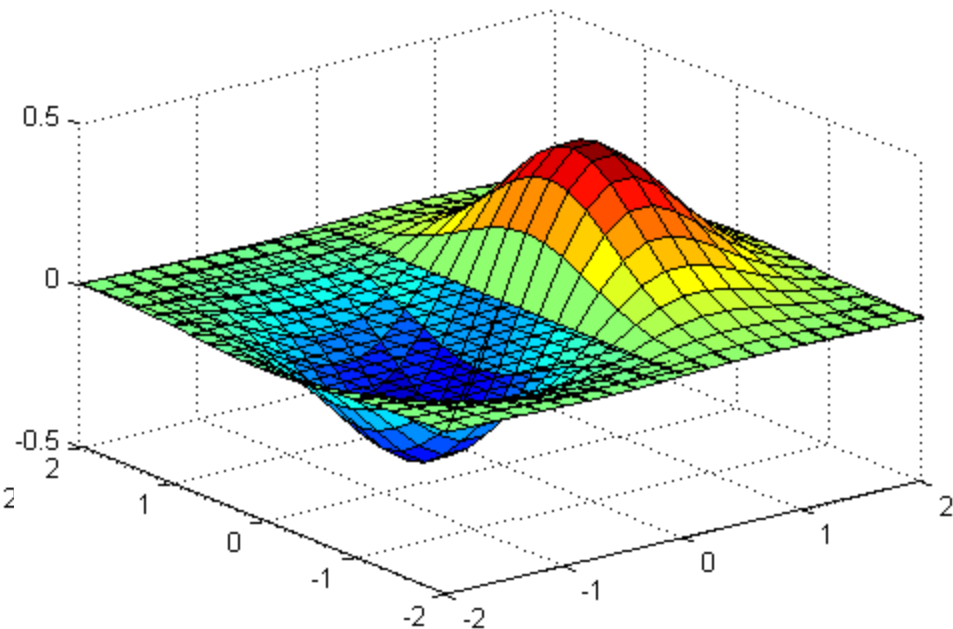
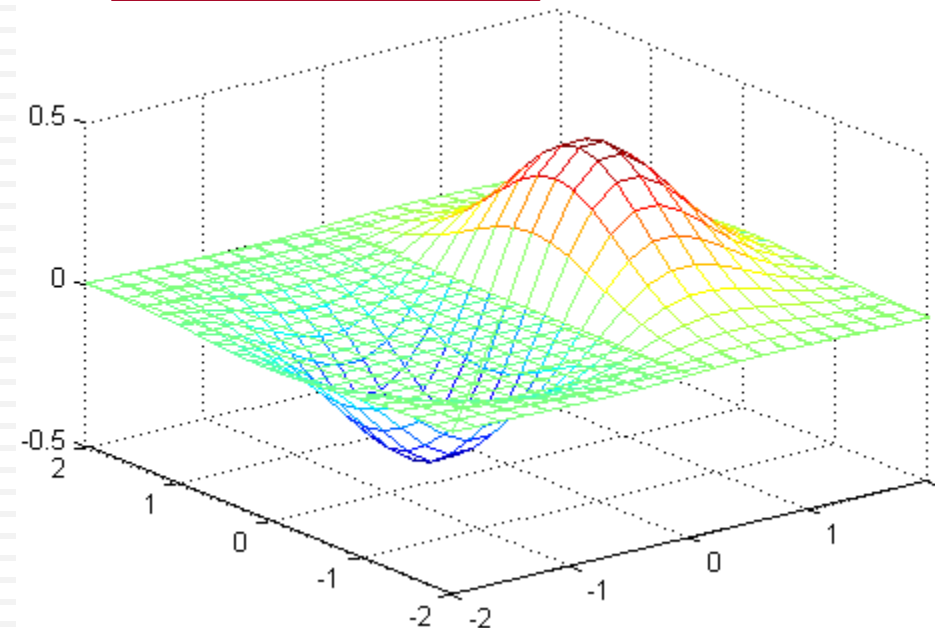
surf Funkcija

- Popunjava mrežasti grafik površinama (facets) sa 3 ili 4 temena (solid model). Podrazumevano senčenje **shading faceted**

```
>> x=-2:.2:2;  
>> y=-2:.2:2;  
>> [X,Y] = meshgrid(x,y);  
>> Z=X.*exp(-X.^2 - Y.^2);
```

```
>> mesh(X,Y,Z);
```

```
>> surf(X,Y,Z);
```


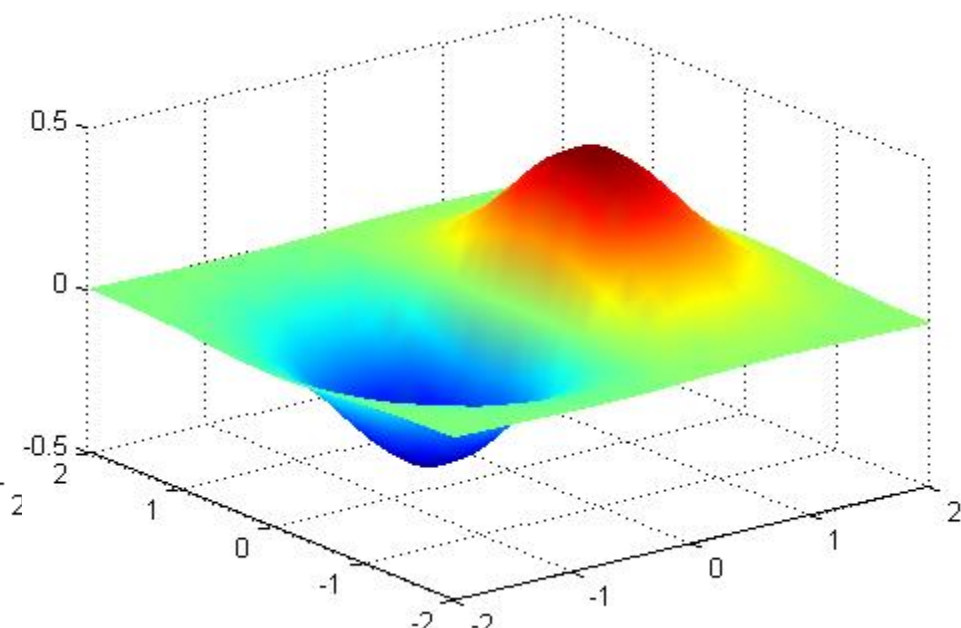
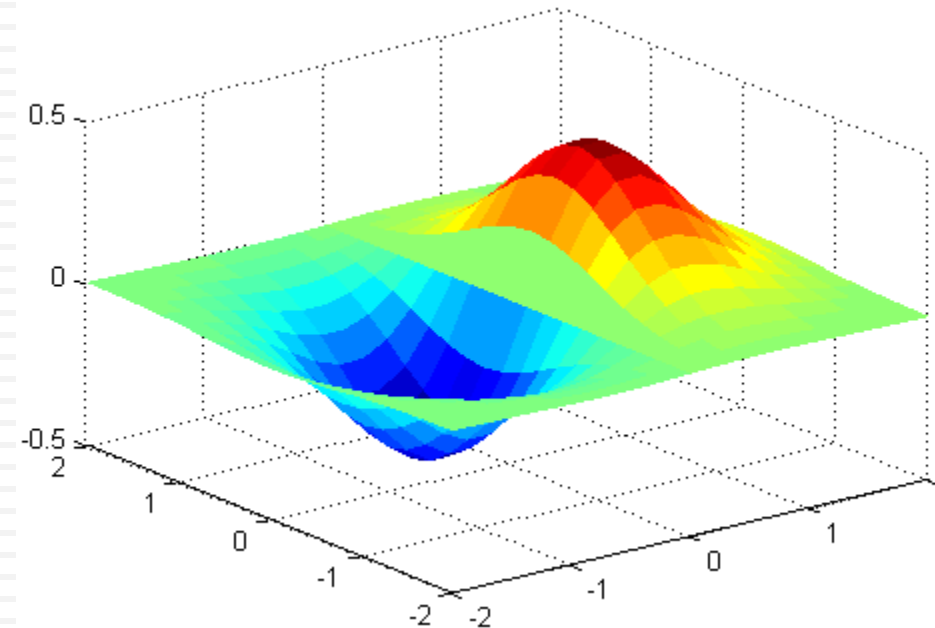
Senčenje

- **shading flat**: ukida mrežu i svaki od facet-a je u jednoj boji
- **shading interp**: interpolira boju duž facet-a

```
>> x=-2:.2:2;  
>> y=-2:.2:2;  
>> [X,Y] = meshgrid(x,y);  
>> Z=X.*exp(-X.^2 - Y.^2);  
>> surf(X,Y,Z);
```

```
>> shading flat;
```

```
>> shading interp;
```

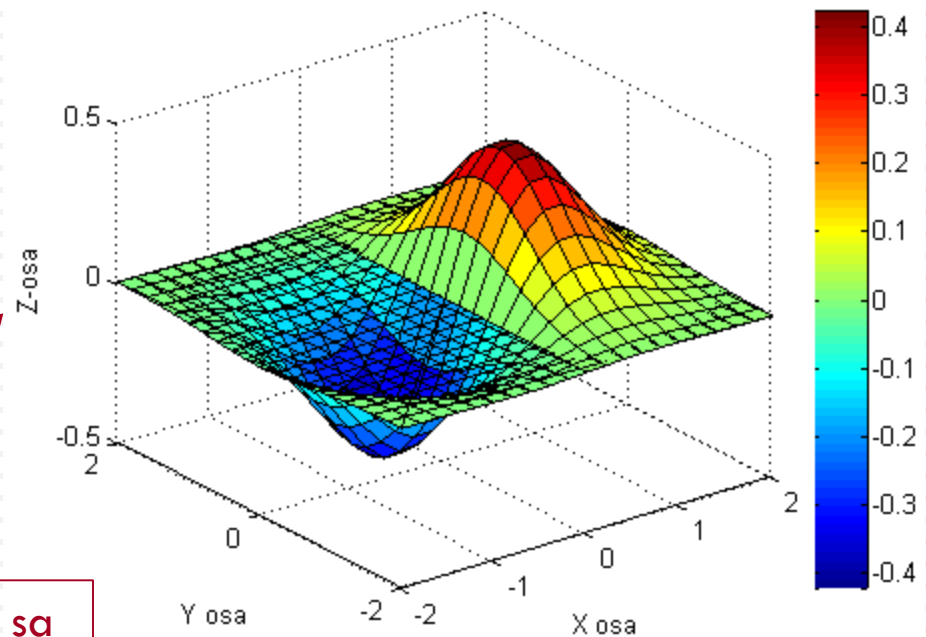

colorbar Funkcija

- **colorbar**: Prikazuje skalu boja koje se koriste za prikaz slike

```
>> x=-2:.2:2;  
>> y=-2:.2:2;  
>> [X,Y] = meshgrid(x,y);  
>> Z=X.*exp(-X.^2 - Y.^2);  
>> surf(X,Y,Z);  
>> xlabel('X osa')  
>> ylabel('Y osa')  
>> zlabel('Z-osa')  
>> colorbar;
```

Boja se podrazumevano menja sa promenom vrednosti z-koordinate

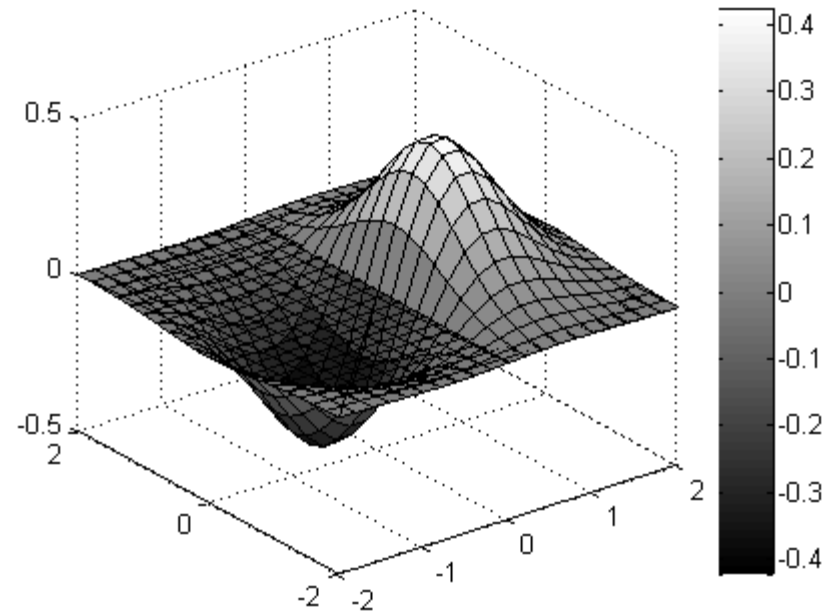
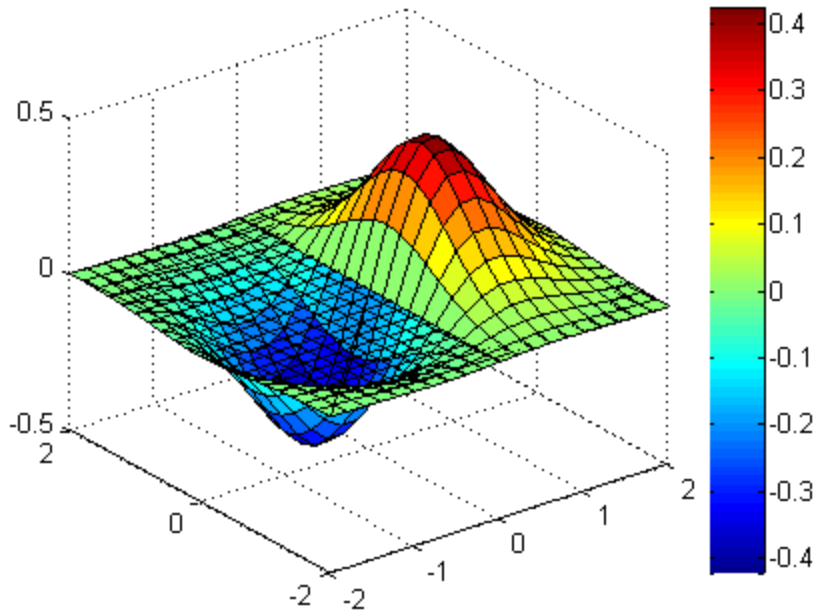
colormap Funkcija

- **colormap**: Svakom grafičkom prozoru se pridružuje mapa boja
 - ▣ Matrica formata $m \times 3$
 - ▣ Svaki red reprezentuje jednu boju koja se reprezentuje količinama osnovnih boja (crvene, zelene i plave) i čije su vrednosti u prvoj drugoj odnosno trećoj koloni
 - $[0,0,0]$ – crna
 - $[1,0,0]$ – crvena
 - $[1,1,1]$ – bela
 - ▣ Neke od ugrađenih mapa boja su: **jet**, **hsv**, **gray**, **hot**, **cool**, ...
 - ▣ **colormap(C)**: pridružuje tekućem grafičkom prozoru mapu boja C
 - ▣ **colormap default**: Tekućem grafičkom prozoru pridružuje podrazumevanu mapu boja (**jet**)

colormap Funkcija

```
>> x=-2:.2:2;  
>> y=-2:.2:2;  
>> [X,Y] = meshgrid(x,y);  
>> Z=X.*exp(-X.^2 - Y.^2);  
>> surf(X,Y,Z);
```

```
>> colormap(gray);
```

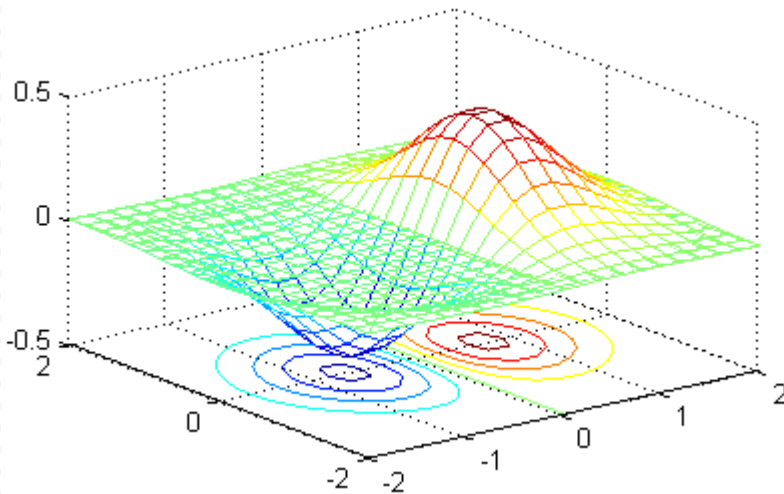

Konturni grafici

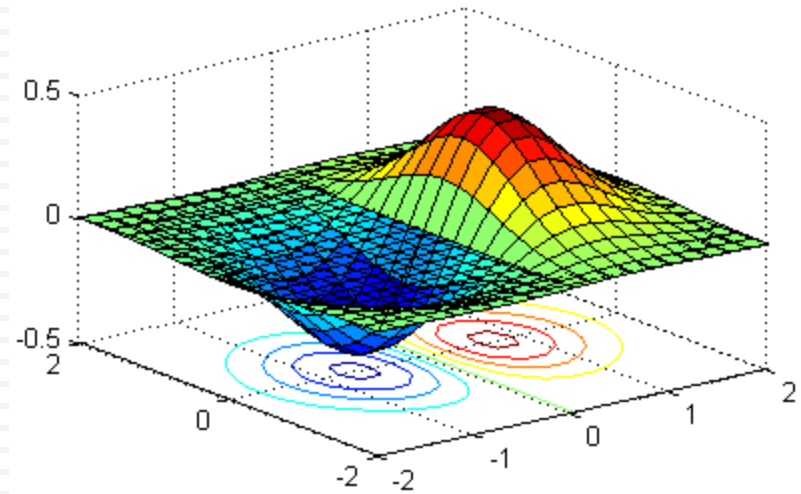
- **meshc, surfc**: Crta se i konturni grafik ispod površi

```
>> x=-2:.2:2;  
>> y=-2:.2:2;  
>> [X,Y] = meshgrid(x,y);  
>> Z=X.*exp(-X.^2 - Y.^2);
```

```
>> meshc(X,Y,Z);
```



```
>> surfc(X,Y,Z);
```

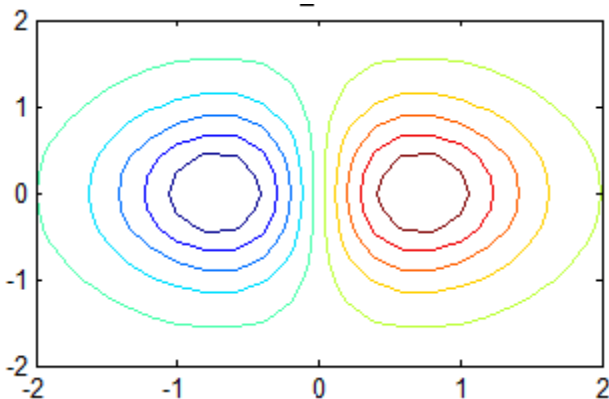

Konturni grafici

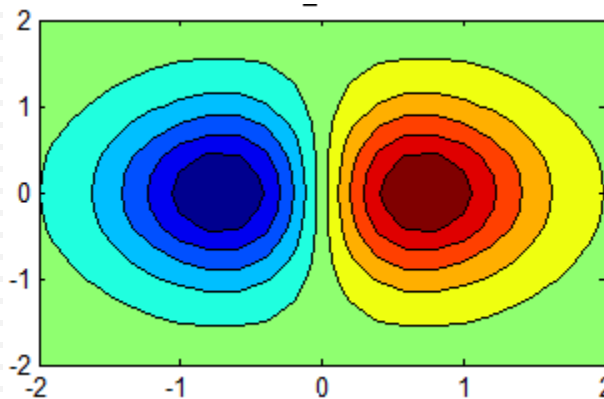
- Crta n nivoskih linija površi (ako se n ne zada određuje se automatski).
 - ▣ `contour(x,y,z,n)`: Crta prost konturni grafik (n nivoskih linija)
 - ▣ `contourf(x,y,z,n)`: Crta popunjeni konturni grafik
 - ▣ `contour3(x,y,z,n)`: Crta konturni grafik u 3D

```
>> [X,Y] = meshgrid(-2:.2:2,-2:.2:2);  
>> Z=X.*exp(-X.^2 - Y.^2);
```

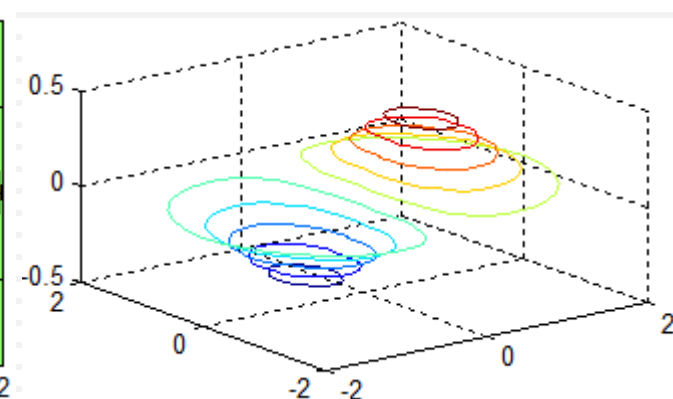
```
>> contour(X,Y,Z,10);
```



```
>> contourf(X,Y,Z,10);
```

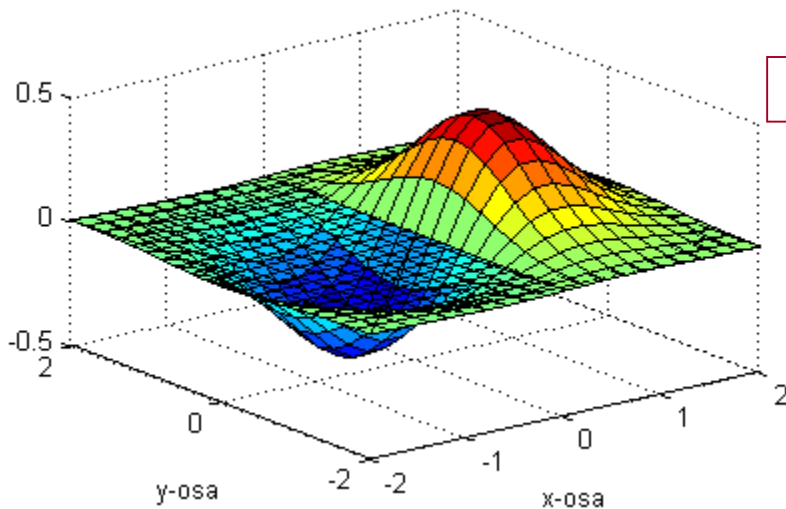
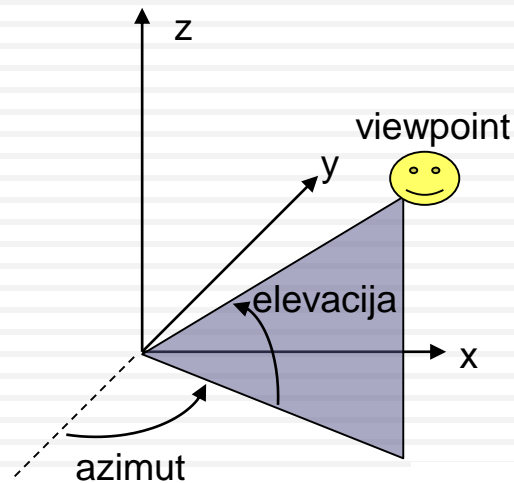


```
>> contour3(X,Y,Z,10);
```

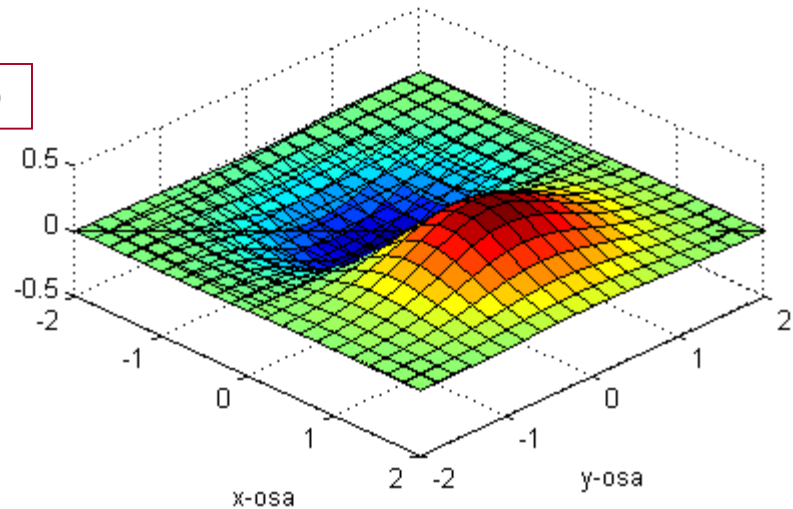

Promena ugla gledanja

- `view([x,y,z])`: Pravac gledanja je dat vektorom $[x,y,z]$
- `view(az,el)`

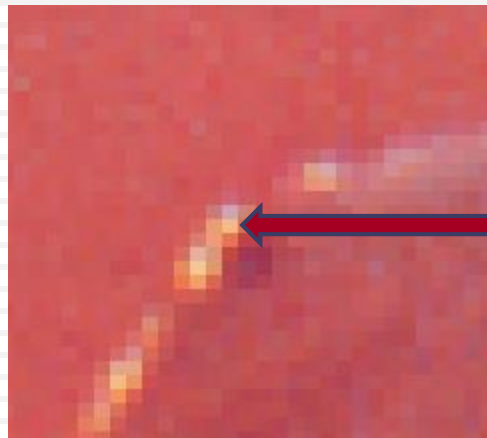

» `view(45, 60)`

Obrada slike

- U Matlab-u se slika reprezentuje matricom
- Elementi matrice su pikseli

piksel

- Sve operacije nad matricama se mogu koristiti i nad slikama

Matrica slike

y-osa

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & \\ \dots & & & \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} \end{bmatrix}$$

a_{ij} je intenzitet na skali-sive, piksela u i -toj vrsti i j -toj koloni

x-osa

Tipovi slika u Matlab-u

- Binarna (Crno-Bela) slika – Svaki piksel je crn ili beo, odnosno reprezentuje se sa $\{0,1\}$
 - ▣ **logical** matrica formata $m \times n$

Tipovi slika u Matlab-u

- Slika sa skalom-sive – Svaki piksel je intenzitet sive, obično se reprezentuje vrednostima od 0 (crna) do 255 (bela)
 - ▣ `uint8` (`uint16`) matrica formata `mxn`
 - ▣ Binarna slika je specijalan slučaj slike sa skalom-sive koja ima dve nijanse

230	229	232	234	235	232	148
237	236	236	234	233	234	152
255	255	255	251	230	236	161
99	90	67	37	94	247	130
222	152	255	129	129	246	132
154	199	255	150	189	241	147
216	132	162	163	170	239	122

Tipovi slika u Matlab-u

- RGB slika – Svaki piksel je neke boje koja se reprezentuje količinom svake od osnovnih boja (R-crvene, G-zelene i B-plave). Ove količine su vrednosti od 0 do 255
 - ▣ `uint8` (`uint16`, `double`) matrica formata `mxnx3`

`mxnx3`

49	55	56	57	52	53
58	60	60	58	55	57
58	58	54	53	55	56
83	78	72	69	68	69
88	91	91	84	83	82
69	76	83	78	76	75
61	69	73	78	76	76

Strana 1

64	76	82	79	78	78
93	93	91	91	86	86
88	82	88	90	88	89
125	119	113	108	111	110
137	136	132	128	126	120
105	108	114	114	118	113
96	103	112	108	111	107

Strana 2

66	80	77	80	87	77
81	93	96	99	86	85
83	83	91	94	92	88
135	128	126	112	107	106
141	129	129	117	115	101
95	99	109	108	112	109
84	93	107	101	105	102

Strana 3

Tipovi slika u Matlab-u

- Indeksirane slike – Uglavnom na slici u koloru nisu zastupljene sve boje, pa se može uštedeti memorijski prostor ako se koristi mapa boja. Za svaki piksel beleži se indeks u mapi boja
 - ▣ `uint8` (`uint16`, `double`) matrica formata `m×n`

4	5	5	5	5	5
5	4	5	5	6	6
5	5	5	0	8	9
5	5	5	5	11	11
5	5	5	8	16	20
8	11	11	26	33	20
11	20	33	33	58	37

↑
Indeksi

0.1211	0.1211	0.1416
0.1807	0.2549	0.1729
0.2197	0.3447	0.1807
0.1611	0.1768	0.1924
0.2432	0.2471	0.1924
0.2119	0.1963	0.2002
0.2627	0.2588	0.2549
0.2197	0.2432	0.2588
⋮	⋮	⋮

↑
Mapa boja

Konverzija tipa slike

- **im2bw** – konverzija u binarnu sliku
- **gray2ind** – konverzija slike sa skalom-sive u indeksiranu sliku
- **ind2gray** – konverzija indeksirane slike u sliku sa skalom-sive
- **rgb2gray** – konverzija RGB slike u sliku sa skalom-sive
- **rgb2ind** – konverzija RGB slike u indeksiranu sliku
- **im2double** – konvertuje matricu slike u **double** matricu
- **im2uint16** – konvertuje matricu slike u **uint16** matricu
- **im2uint8** – konvertuje matricu slike u **uint8** matricu
- ...

Učitavanje slike

- Mogu se učitavati slike različitih formata
 - BMP (Microsoft Windows Bitmap)
 - GIF (Graphics Interchange Files)
 - HDF (Hierarchical Data Format)
 - JPEG (Joint Photographic Experts Group)
 - PCX (Paintbrush)
 - PNG (Portable Network Graphics)
 - TIFF (Tagged Image File Format)
 - ...

imread Funkcija

- **imread**('ime datoteke')
 - ▣ Učitava slike sa skalom-sive, RGB i indeksirane slike iz datoteke sa datim imenom
 - ▣ Slika se učitava u **uint8** matricu odgovarajućeg formata
 - ▣ Automatski određuje format slike na osnovu informacija iz zaglavlja datoteke
 - Opciono može se navesti i format kao drugi argument

imshow Funkcija

```
>> imat=imread('lenags.bmp');
```

```
>> whos imat
```

Name	Size	Bytes	Class	Attributes
imat	512x512	262144	uint8	

```
>> imshow(imat);
```

```
>> imat=imread('lena.bmp');
```

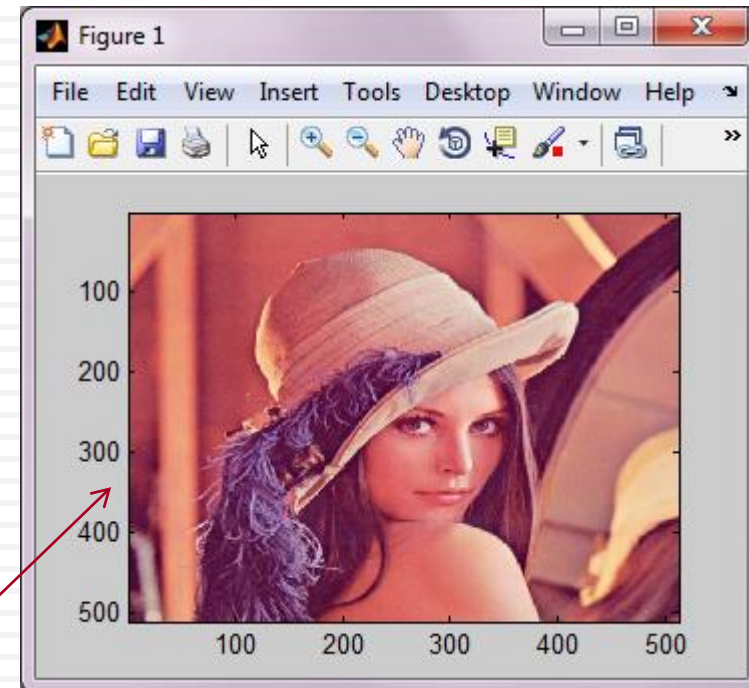
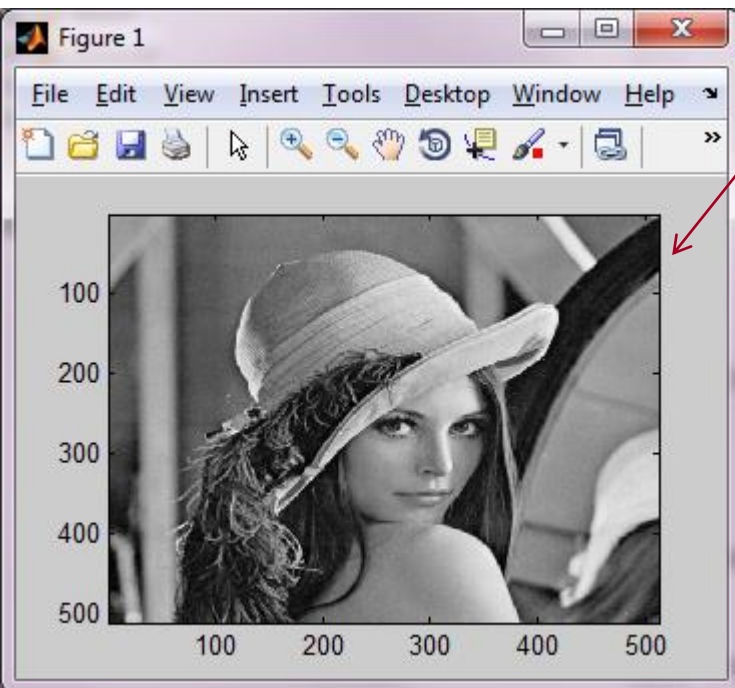
```
>> whos imat
```

Name	Size	Bytes	Class	Attributes
imat	512x512x3	786432	uint8	

```
>> imshow(imat);
```

Skala-Sive

RGB

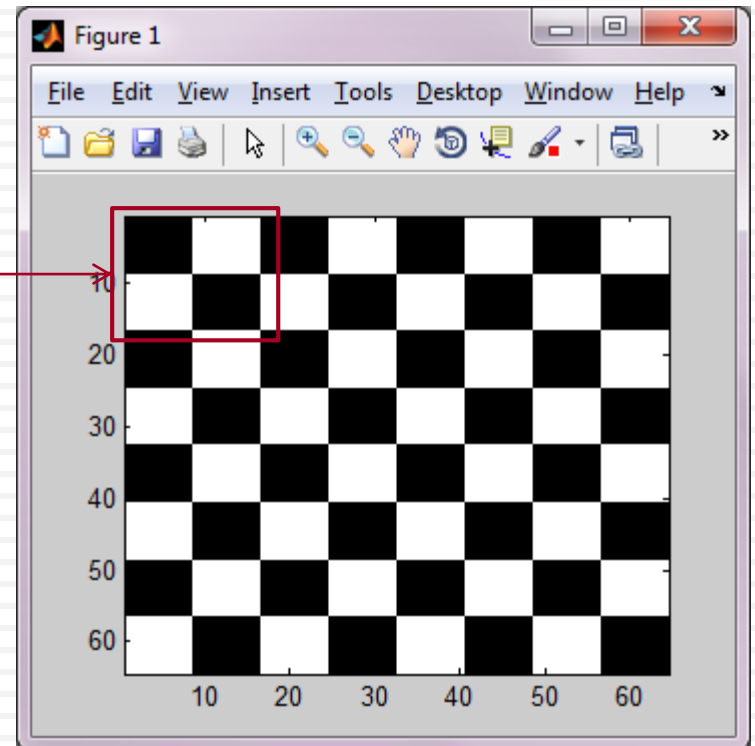
Upis slike u datoteku

- Mogu se upisivati slike u različitim formatima
- `imwrite(imat,'ime datoteke')`
 - Upisuje slike sa skalom-sive, RGB i indeksirane slike reprezentovane `uint8` matricom `imat` u datoteku sa datim imenom zajedno sa odgovarajućim zaglavljem i kolor mapom ako je potrebno
 - Automatski određuje format slike na osnovu ekstenzije datoteke u koju se vrši upis
 - Opciono može se navesti i format kao treći argument

Primer

- Crno bela slika šahovske table formata 256x256 piksela

```
>> c=logical(zeros(32));  
>> b=logical(ones(32));  
>> cb_bc=[c b;b c];  
>> sah=repmat(cb_bc, 4, 4);  
>> imshow(sah);  
>> imwrite(sah, 'sah.bmp');
```

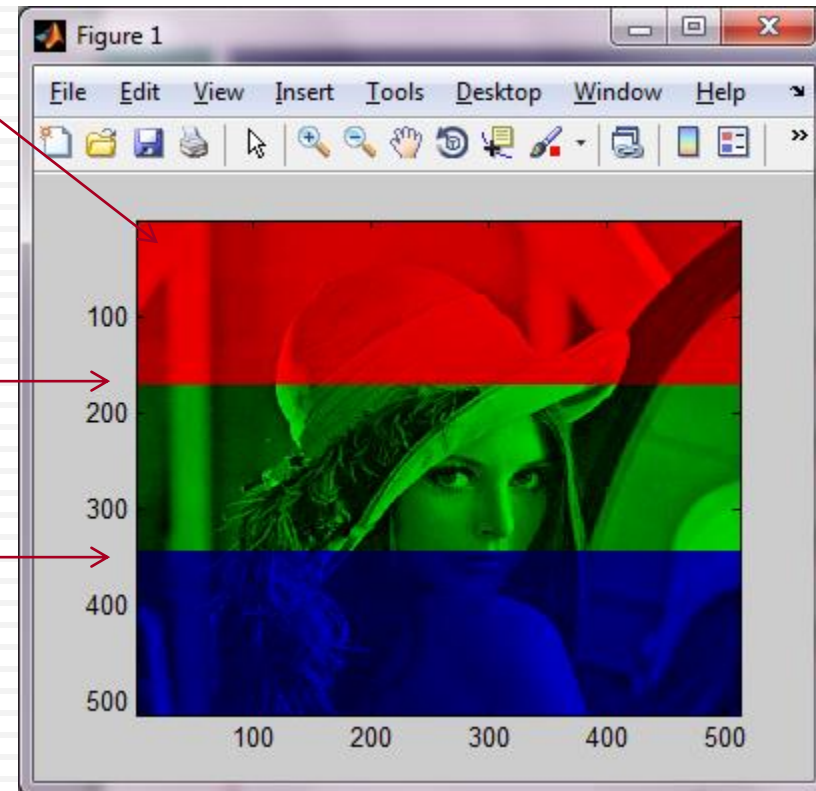

Primer

- Gornja trećina slike ima samo crvenu komponentu, srednja samo zelenu a poslednja trećina samo plavu komponentu

```
>> imat=imread('lena.bmp');  
>> rows=size(imat,1);  
>> trecina1=fix(rows/3);  
>> imat(1:trecina1, :, 2:3)=0;  
>> trecina2=fix(2*rows/3);  
>> imat(trecina1+1:trecina2, :, [1,3])=0;  
>> imat(trecina2+1:end, :, 1:2)=0;  
>> imshow(imat);  
>> imwrite(imat, 'lena.bmp');
```

Količina zelene
i plave je 0

Primer

- Simetrija u odnosu na vertikalnu osu

```
>> imat=imread('lena.bmp');  
>> imat(:,:,1)=fliplr(imat(:,:,1));  
>> imat(:,:,2)=fliplr(imat(:,:,2));  
>> imat(:,:,3)=fliplr(imat(:,:,3));  
>> imshow(imat);  
>> imwrite(imat, 'anel.bmp');
```

